

ÇOKLU KRİZLERDE KENTİ DİRENÇLİ HALE GETİRMEK

"KARŞIYAKA GEVREK MODELİ"

GÖKÇE KÜÇÜK
ŞEHİR PLANCISI, SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK UZMANI

DR. CEMİL TUGAY
KARŞIYAKA BELEDİYE BAŞKANI

**T.C. KARŞIYAKA
BELEDİYESİ**

Antroposen Çağ

- Sanayi
- Yıkıcı Kentleşme
- Endüstriyel Tarım
- Erozyon (Yaşayan Toprak Kaybı)
- Ekosistemin Bozulması

Resmi olarak hâlâ Holosen diye adlandırdığımız bir çağda yaşıyor olmamız üzücü. Antroposen - Dünyadaki biyolojik, kimyasal ve jeolojik süreçlerin üzerinde insan egemenliği - zaten yadsınamaz bir gerçektir.

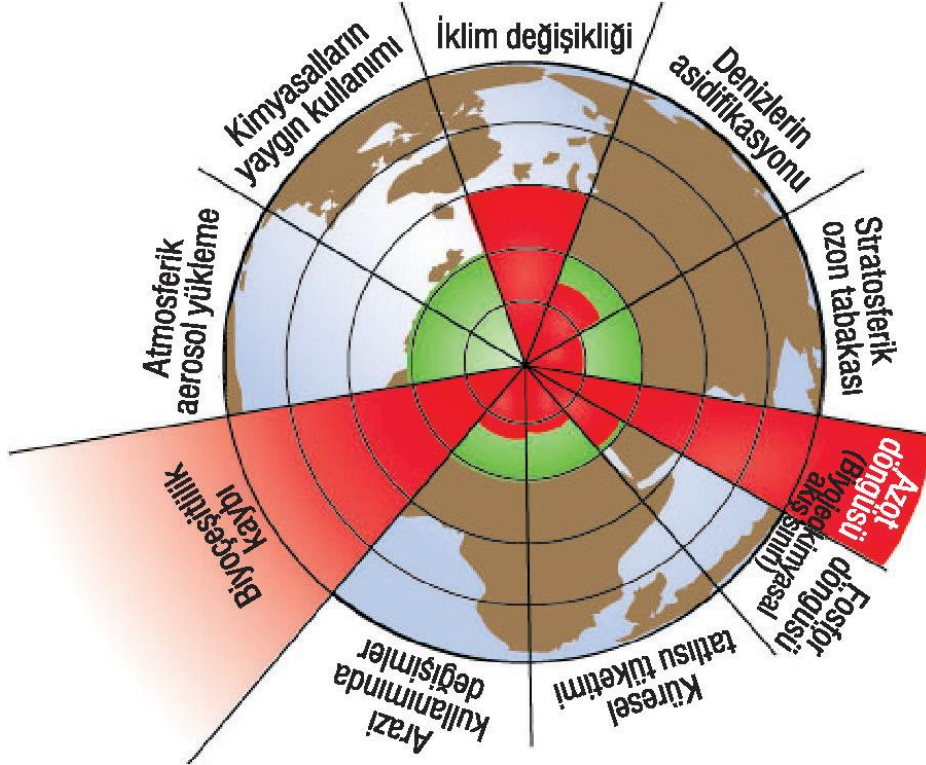
— Paul J. Crutzen —

EKOLOJİK KRİZLER

İlk 3
Tehdit

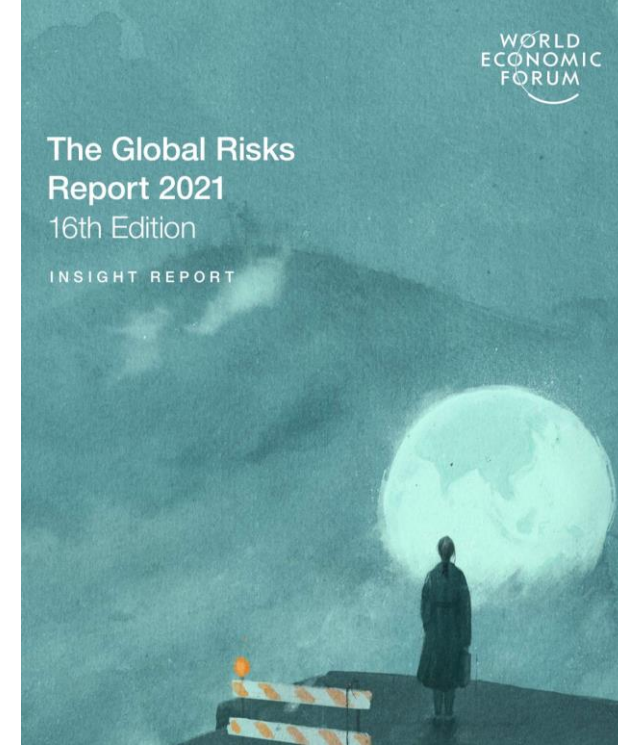
- İklim Değişikliği,
- Biyoçeşitlilik Kaybı,
- Azotfosfor Döngüsü

KÜRESEL RİSKLER

İlk 5
Risk

- Ekstrem hava koşulları,
- İklim eylemindeki zafiyetler,
- Çevre tahribatı,
- Salgın hastalıklar,
- Biyoçeşitlilik kaybı

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP)
2022 İnsani Gelişme Raporu
**Belirsiz Zamanlar, Huzursuz Yaşamlar:
Dönüşen Dünyada Geleceğimizi
Şekillendirmek**

**Çoklu krizlerin yol açtığı huzursuzluk ve
Belirsizlik**

- İklim krizi; Antroposen çağı ve buna bağlı ortaya çıkan Covid'in yarattığı belirsizlikler
- Kutuplaşan dünya, insanlar arası güvenin ve uzlaşmanın azalması
- Ekonomik sorunlar krizler: eşitsizliklerdeki artış, enflasyon, işsizlik

Mega Trendler

Hem ekolojik hem toplumsal dirençlilik için

Atık → kaynak

**DÖNGÜSEL
EKONOMİ**

Ör: Organik/malzeme atıklarını geri dönüştürebilmek

Tüketici → Türetici

**DOĞA-TABANLI
EKONOMİ**

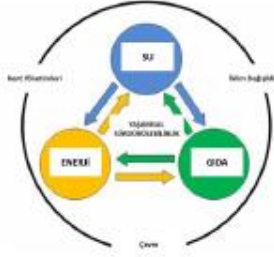
Gıda-Enerji-Su bağı içinde kaynakları tüketirken aynı zamanda yeniden üretebilmek

Sahiplik → Kullanıcı

**PAYLAŞIM
EKONOMİSİ**

Ör: Bahçe/Tarla Ekipmanları; Ev Tamiratı vb. için Paylaşımlı Alanlar Oluşturmak

SU-GIDA-
ENERJİ BAĞI

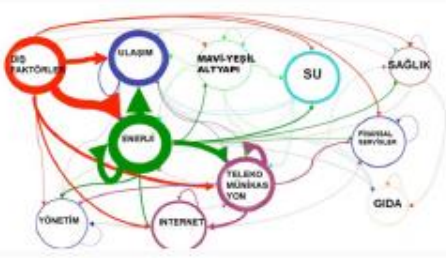

Sürdürülebilir Kalkınma İçin
KÜRESEL AMAÇLAR

YENİDEN
YABANLAŞTIRMA

3. GEZEĞEN

KENTSEL KRİTİK
ALTYAPILAR

GEVREK
EKONOMİSİ

KİLİT ÇALIŞAN

KIRILGAN
GRUPLAR

2. KENT
BÖLGE

YAŞAM BECERİLERİ=
DÜŞÜNME + SOSYAL +
MÜZAKERE

PROBLEM
ÇÖZME
KARAR VERME

STRES
YÖNETİMİ

1. BİREY

Küresel Kent Krizleri

SU

ENERJİ

GIDA

Dünya'nın küresel toplam **enerjisinin yaklaşık %75'ini** kentler tüketmektedir. Büyükşehirlerin birçoğu, **kentin su ihtiyacının yaklaşık %80'ini** uzaktaki yüzey kaynaklarından sağlıyor.

Savaş Alanı: Yaşam Alanlarımızı Korumak!

İklim ile ilişkili

(Yaşam
Laboratuvarları:
Farkındalık ve
yaşam tarzı
değişiklikleri)

Ana Krizler

Yan Krizler

KRİZLER	YAKLAŞIMLAR
Su	SÜNGER KENTLER: Su kaynakları (çoğunlukla yeraltı suyu) ve besleme, geçirgenlik, doğal filtrasyon (sünger yüzeyleri) haritalama ve izleme
Gıda	İKLİM DOSTU GASTRONOMİ: Çoğu yerelde üretilen ürünü tercih ederek yeni bir beslenme kültürü geliştirmek (karbon ayak izini en aza indirmek), kentsel tarımı desteklemek. Ve bunun için Kentsel Gıda Politikası geliştirmek.
Enerji	TÜRETİCİ(Üretici-Tüketici): Enerji pozitif bölgeler oluşturmak, yenilenebilir enerjiyi çeşitlendirmek (jeotermal)
Toprak	ZENGİNLEŞTİRME / ONARMA: Toprağın organik içeriğini zenginleştirmek - kompost yapmak, toprağın mikrobiyolojik yapısını yönetmek/iyileştirmek
COVID 19	ÖNLEYİCİ TIP: Sağlığın en temel unsurları: sağlıklı beslenme, egzersiz (koruyucu/önleyici tıp)
Ekonomik	YEREL BİLGİ EKOSİSTEMİ: Yerel üretim (kooperatifler), yerel pazarlar ve girişimcilik ekosisteminin desteklenmesi, gıdada tedarik zinciri yönetiminin yeniden tasarlanması

Ç
Ö
Z
Ü
M
L
E
R

SEG ile Başa Çıkmak: Stratejiler ve Organizasyonlar

Tematik Stratejiler

- **SU:** Kentsel Tarım ve Ekoloji Tabanlı Master Plan
- **ENERJİ:**Karşıyaka Sürdürülebilir Enerji ve İklim Eylem Planı (SECAP)
- **GIDA:** Karşıyaka Gıda Strateji Belgesi

Özel Organizasyonel Birimler

- Kent Vizyonu Geliştirme Ofisi
- Vatandaş Katılım Ofisi
- Sürdürülebilirlik Ofisi
- İklim Değişikliği ve Sıfır Atık Müdürlüğü
- Tarımsal Hizmetler Müdürlüğü

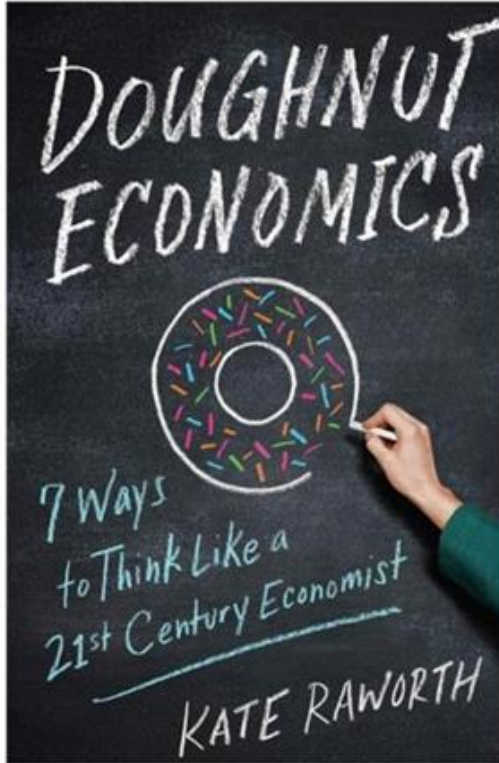
SEG Krizlerine Odaklanmak: YOL HARİTASI

- Şehirin Portresini Çekmek (Mevcut Durum)
- SEG Krizlerini Eşleştirme
- Stratejik ve Taktiksel Çözümleri Katmanlama
- SEG Krizlerine Yönelik En İyi Projeler(Amiral Gemisi) ve Müdahaleler Geliştirme

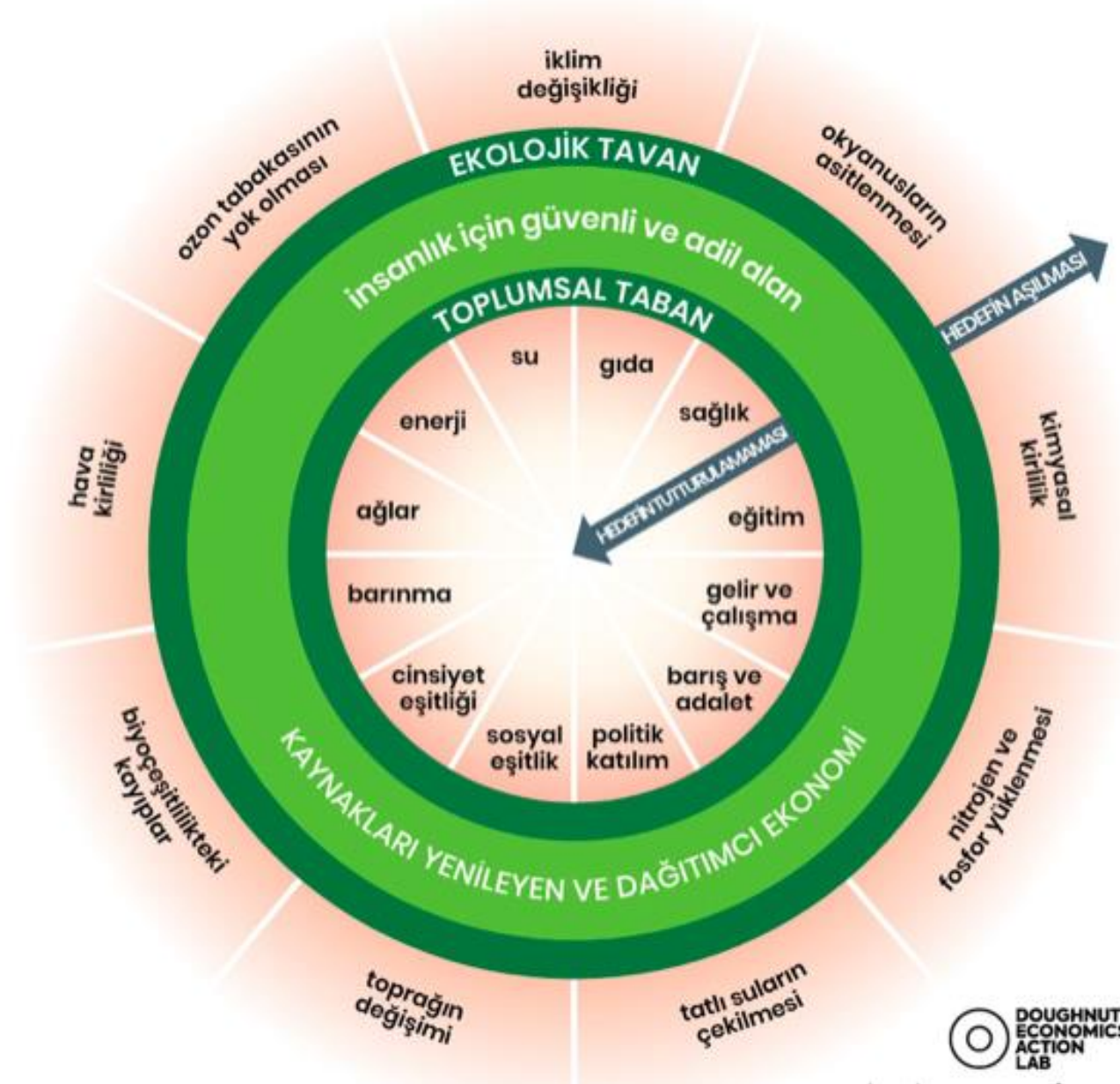
Kate Raworth

"Doughnut Economics" EKONOMİSİ)

(ÇÖREK

Gevrek Ekonomisi

«Eşitsizliğin etkileri yoksullarla sınırlı değildir. Eşitsizlik tüm toplumun sosyal dokusuna zarar verir...**Dengeli olan iyidir**’e geçmeliyiz».

-Kate Raworth-

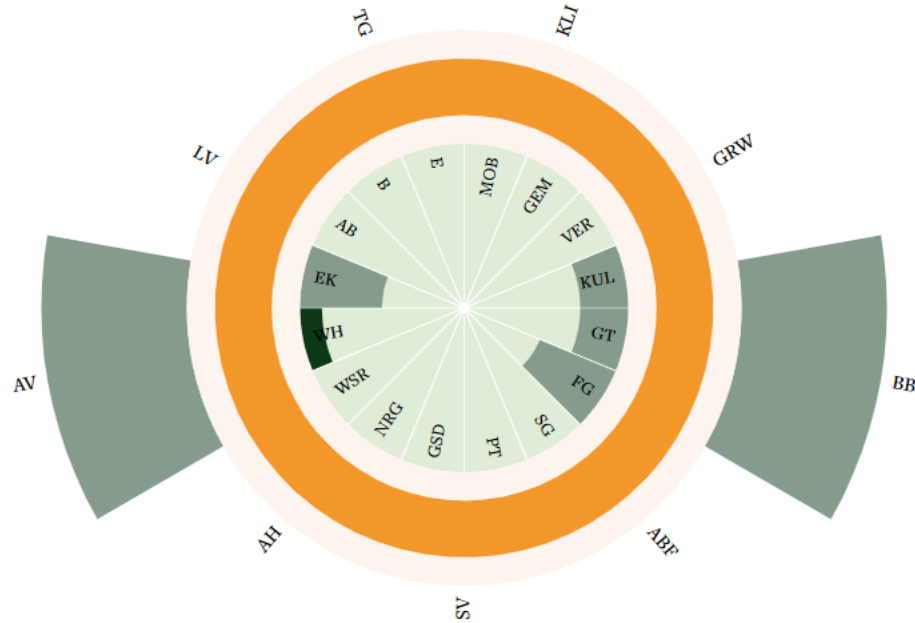

KARŞILAŞTIRMA ARACI OLARAK GEVREK MODELİ

Topluluğunuz ne kadar sürdürülebilir?

↗ Göreğin işlevi ve uygulama alanı hakkında daha fazla bilgi.

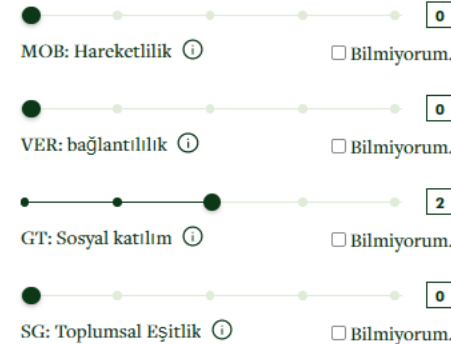
Şehir Portresini Değiştirici Eyleme Dönüştürmek!

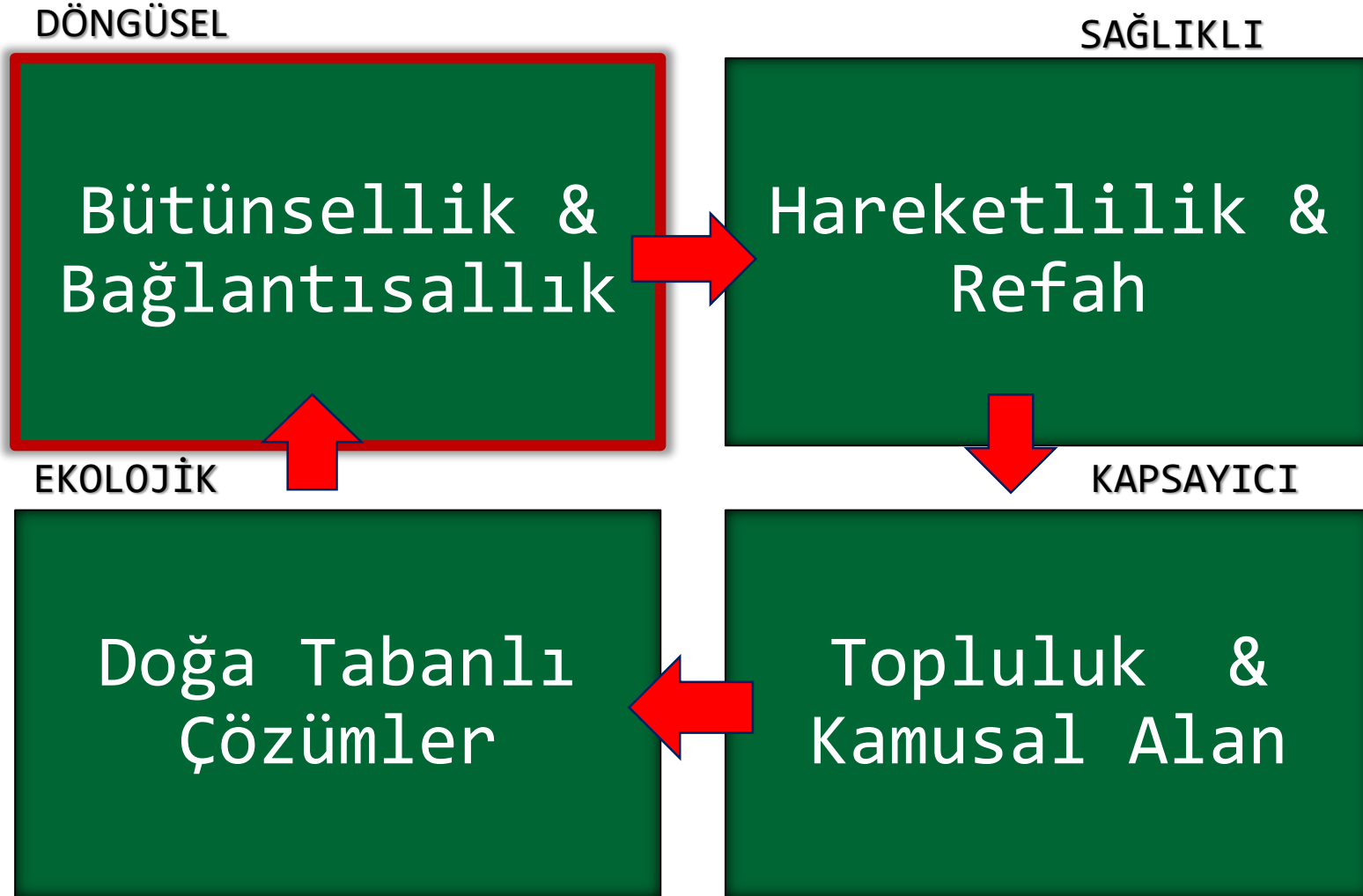
ekolojik parametreler

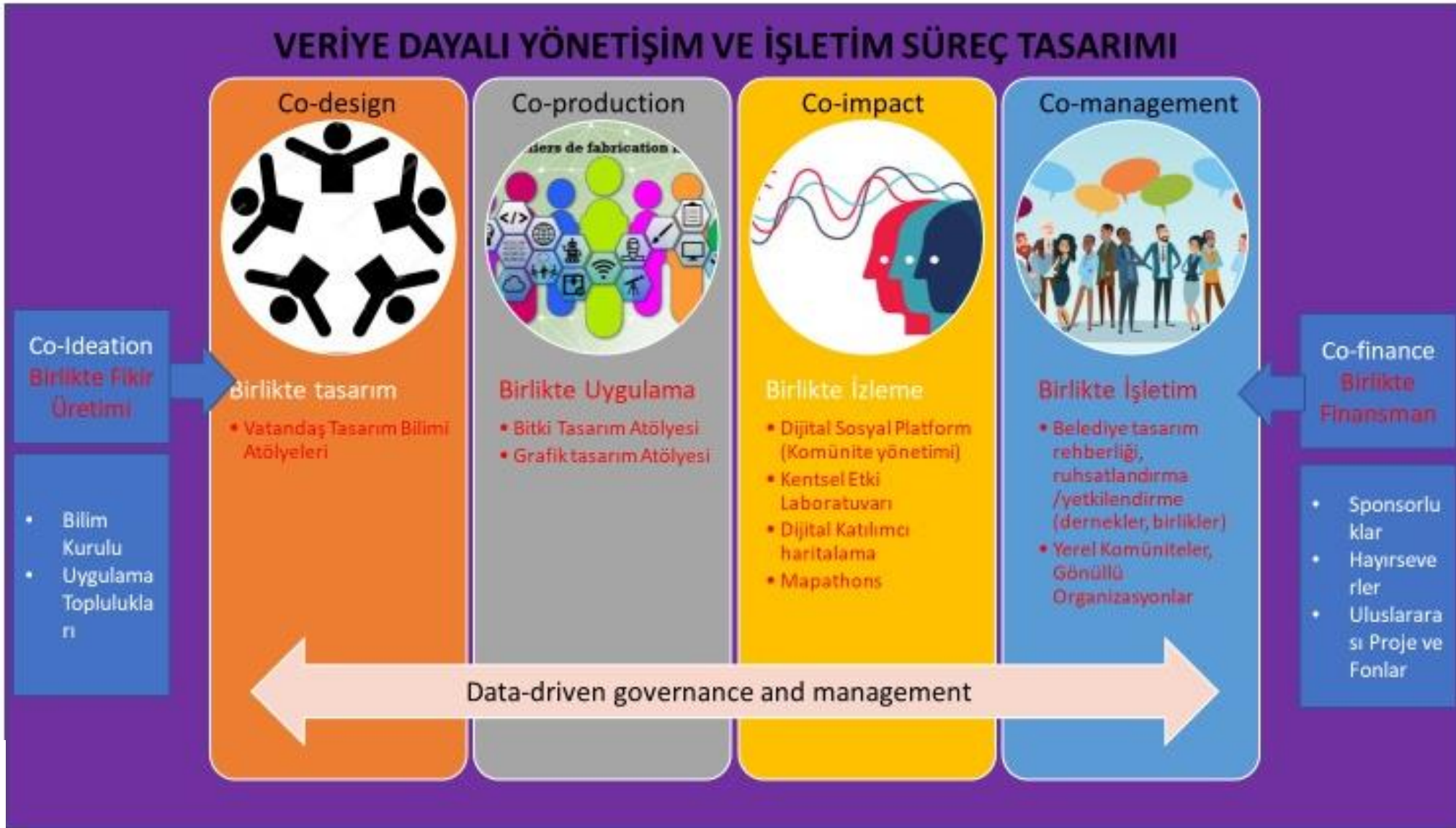
sosyal parametreler

Karşıyaka Kent Vizyonunun Ana Temaları

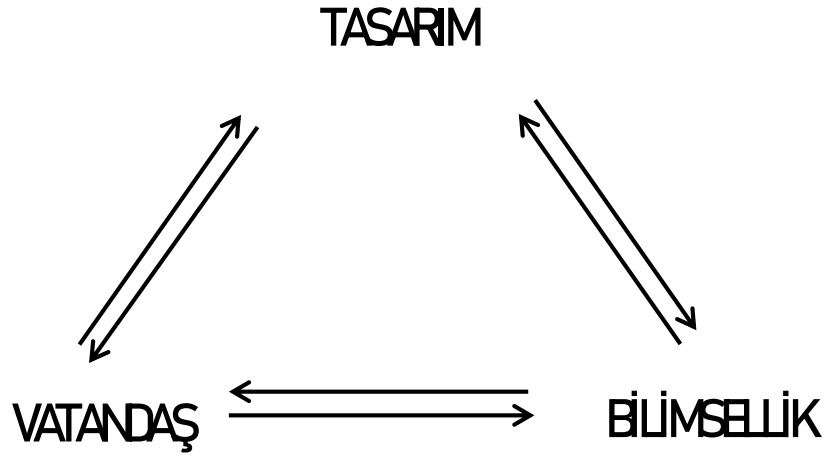

VERİYE DAYALI YÖNETİŞİM VE İŞLETİM

Vatandaş Tasarım Bilimi

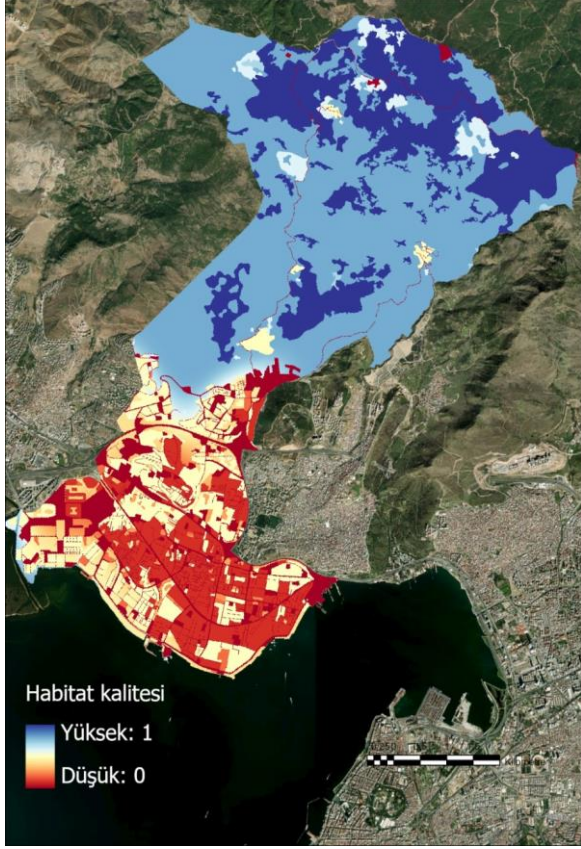
Dijital Topluluk Platformu- HOPLR KARŞIYAKA

İlçe ölçeğinde mahalle içi etkileşim araçlarını içeren dijital platform.

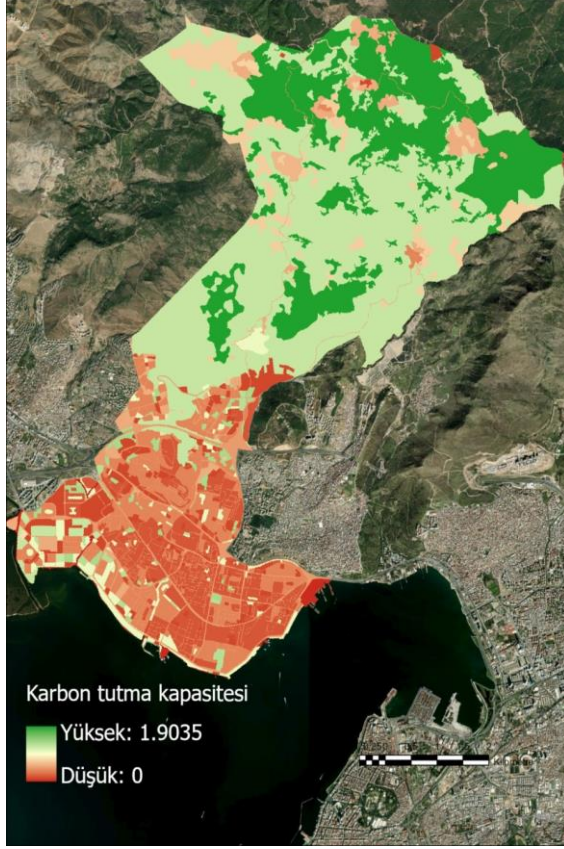
Yerel yönetimlerin halkın sürekli güncellenen sorunlarını canlı veriler ile gözlemleyebildiği, bireyin ise yaşadığı topluluğa güvenle katılımı için kolay, ulaşılabilir, ücretsiz ve reklam içermeyen uygulama

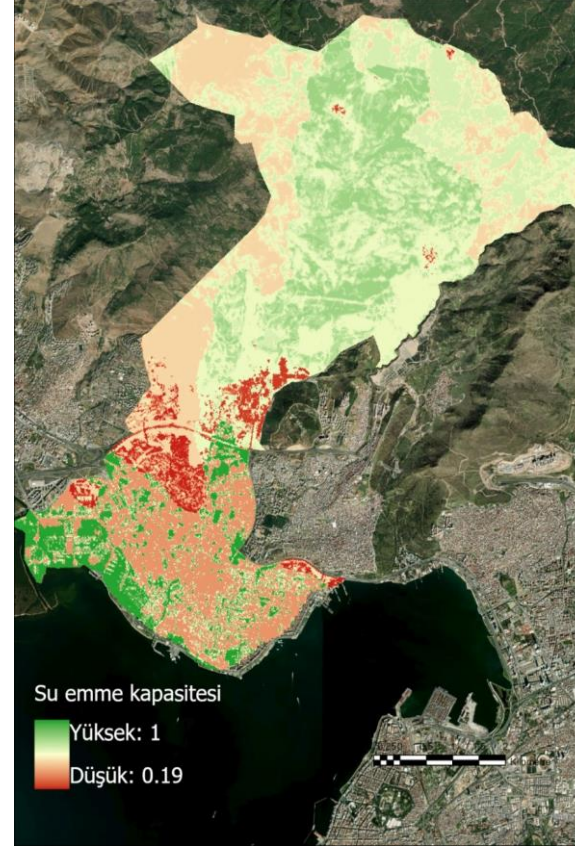

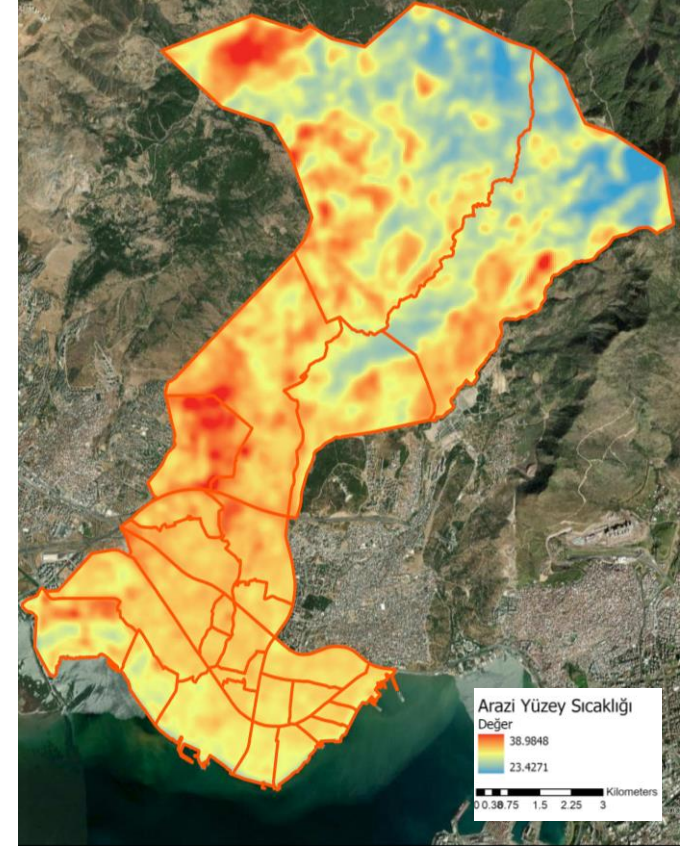
Habitat Kalitesi

Karbon Tutma Kapasitesi

Su Emme Kapasitesi

Arazi Yüzey Sıcaklığı

Karşıyaka Ekosistem Hizmetler Haritalaması

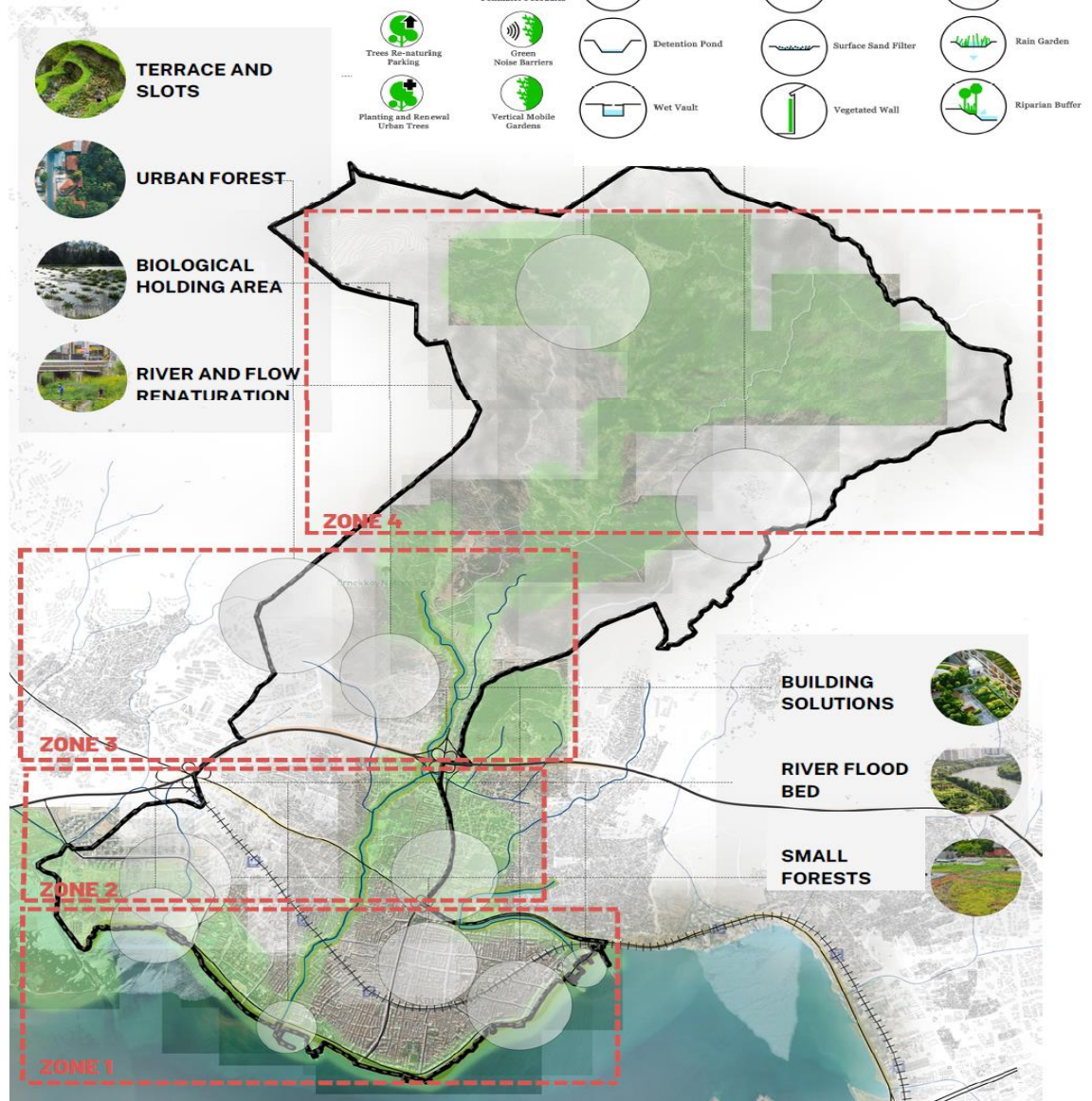

Karşıyaka Ekosistem İyileştirme Stratejileri

Zon 1: Kıyı kesimi verimli ve erişilebilirliği yüksek, karbon azaltan ve depolayan alanlar
Zon 2: İlçeyi batıdan doğuya geçen ana yollarının etkisini azaltmak
Zon 3: Yeşil ve mavi koridorlar (nehirler) aracılığıyla kıyı bağlantıları genişletmek
Zon 4: Yamanlar Dağlık bölgeleri biyoçeşitlilik ve ekosistem servislerini zenginleştirmek

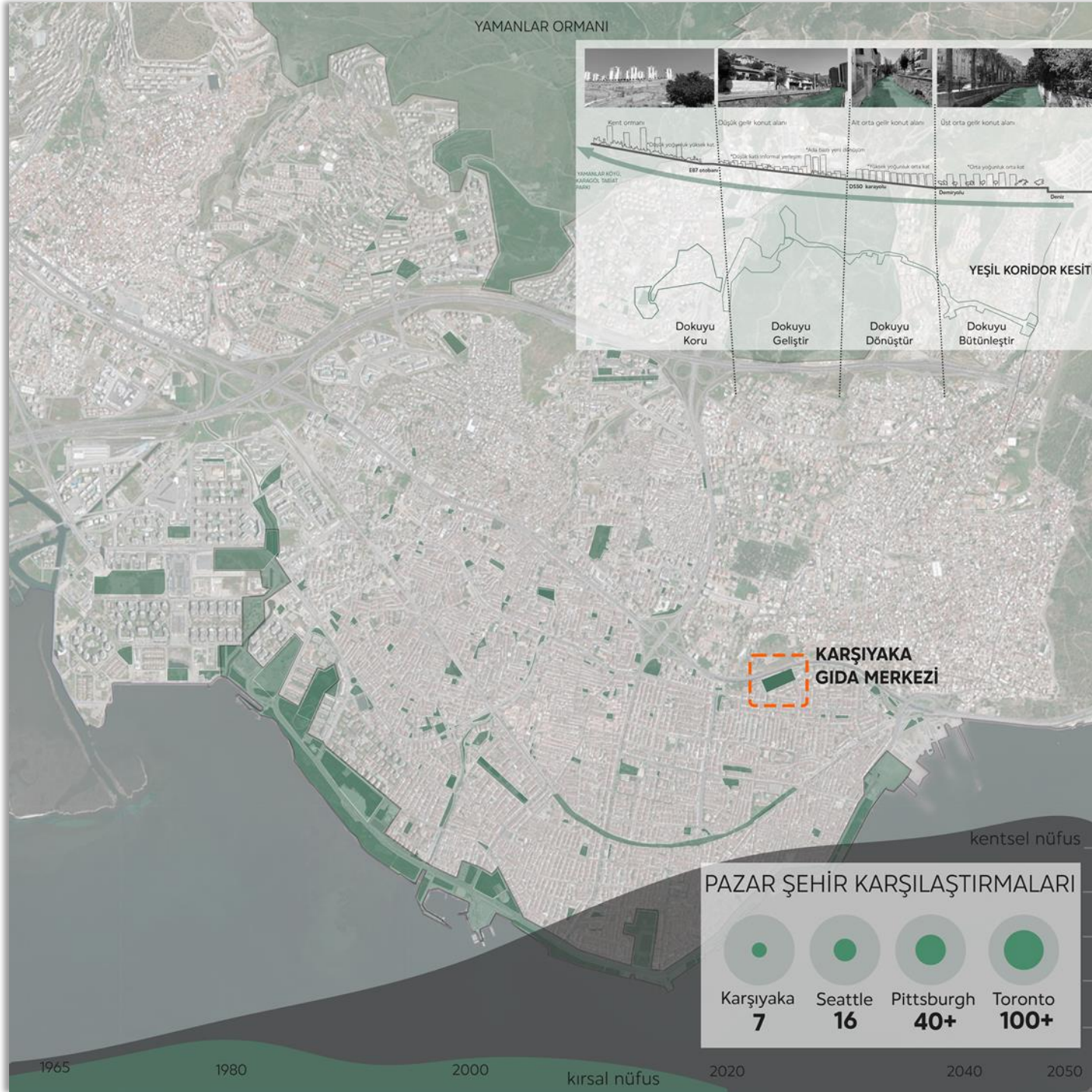
Her zon için farklı stratejisi ve doğa esaslı çözümler seti geliştiriyoruz.

Nature Based Solutions		
Application Scale	Process of Implementation	Amortisation Time
Soft	Medium	Hard
Street	Building	
District	City	
Short	Medium	Long
No		

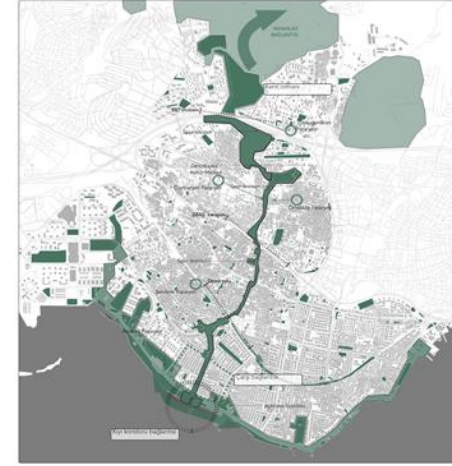

Gıda: Karşıyaka Gıda Merkezi

YEŞİL KARŞIYAKA KENTSEL TASARIM PERSPEKTİFİ

1 | YEŞİL KORİDOR

2 | KIYI KORİDORU

3 | YEŞİL AĞ

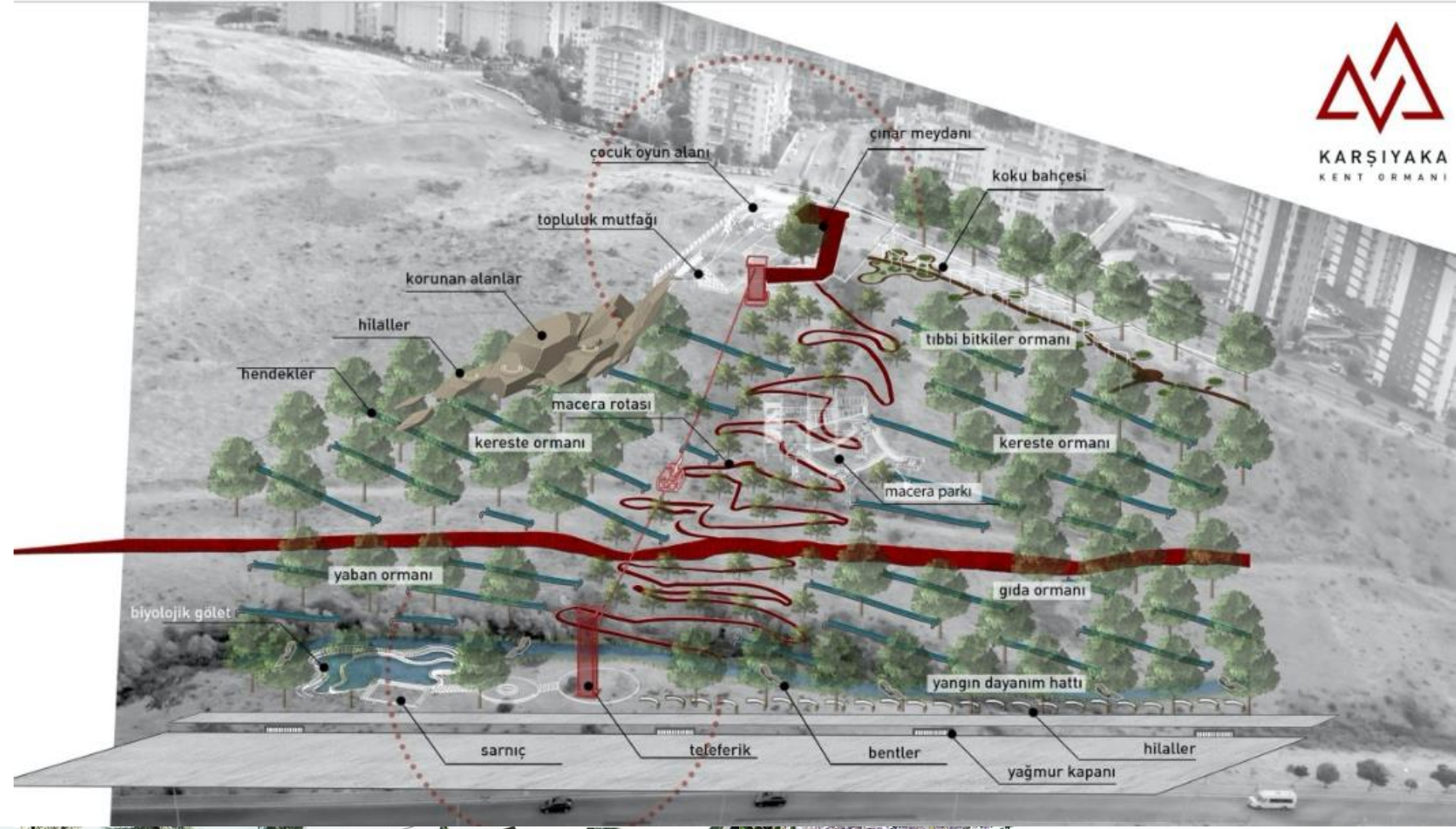

Gıda: Karşıyaka Gıda Merkezi

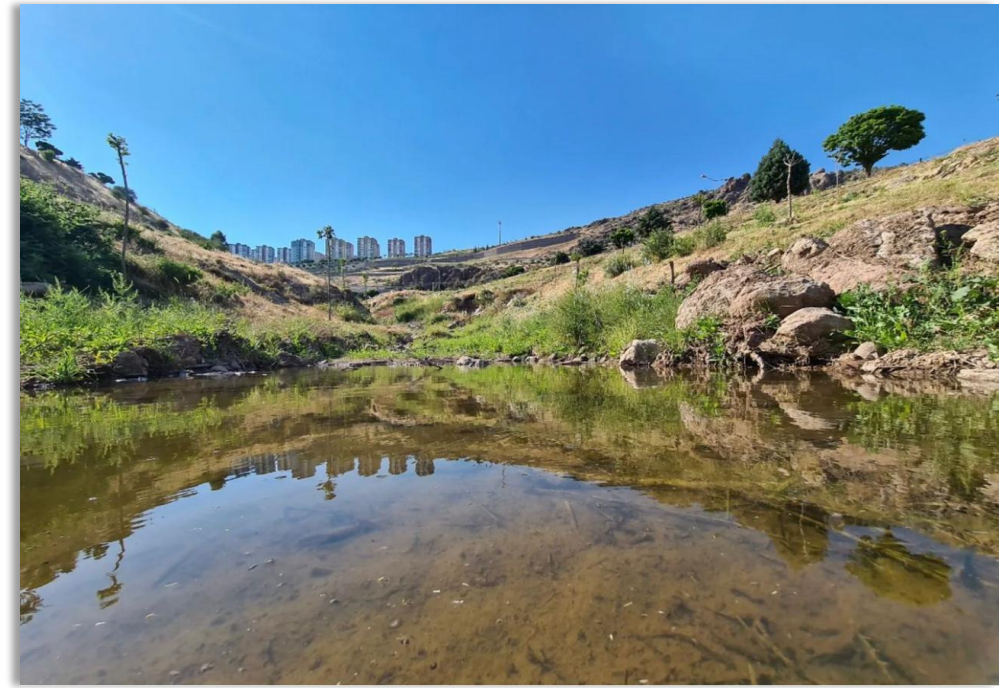

Su: Kent Ormanı

Su: Kent Ormanı

Su: Kent Ormanı

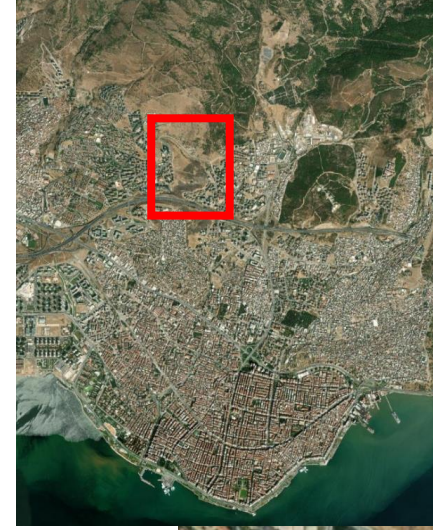
Toprak: Mikro Orman – Kompost

Meandres Projesi- Mustafa Kemal Mahallesi Kent Ormanı

Proje, kentsel-kırsal alanda Yamanlar Dağı eteklerinde 230 dönüm arazi üzerinde yer almaktadır.

Proje Kapsamı ;

- I. Su hasadı,
- II. Toprak onarımı,
- III. Permakültür tasarımı,
- IV. Fonksiyonel ormancılık
- V. Sosyal katılım stratejilerini içermektedir.

TOPRAK: Kamusal Alan Fırsatları Olarak Atıl Alanlar

TOPRAK: Kamusal Alan Fırsatları Olarak Atıl Alanlar

Atıl Alanlar Envanterinin Çıkarılması – Mekansal Veri Tabanının Oluşturulması

The screenshot displays the TOPRAK web application interface. On the left, a map of Karşıyaka is shown with numerous orange hexagonal markers indicating potential vacant land. The main panel on the right is divided into two sections. The top section, titled 'Genel', shows a detailed aerial view of a specific area with various colored overlays and labels. The bottom section, titled 'Dosyalar', displays a list of files. The rightmost panel contains a form for editing the data, with fields for 'Objectid', 'Mahalle', 'Alan', 'Alan Türü', 'Alan Alt Türü', 'Alt Tür Açıklama', 'Adı', 'Kullanım Durumu', 'Mevcut Kullanım', 'Öneri Kullanım', 'Kullanıcı', 'İşgal Durumu', 'İşgal Biçimi', and 'Mülkiyet Durumu'. The 'Objectid' field is set to 10, 'Mahalle' is ALAYBEY, 'Alan' is 0.00, 'Alan Türü' is Kentsel Altyapı, 'Alan Alt Türü' is Kent Mobilyası, 'Alt Tür Açıklama' is Bilgilendirme panosu, 'Adı' is Seçiniz, 'Kullanım Durumu' is Seçiniz, 'Mevcut Kullanım' is Seçiniz, 'Öneri Kullanım' is Mahalle sakinleri, 'Kullanıcı' is Yok, 'İşgal Durumu' is Yok, 'İşgal Biçimi' is Yok, and 'Mülkiyet Durumu' is İzmir Büyükşehir Belediyesi. The 'Güncelle' (Update) button is highlighted in blue.

Pozitif ve Sürdürülebilir Yaşam Tarzının Yaygınlaştırılması için Yaşam Lab Karşıyaka Buluşması

Genç kuşaklar için birinci ve ikinci sıraya yerleştirdikleri iki sorun: eşitsizlik (işsizlik) ve iklim değişikliği.

Eşitsiz Dünya ve Isınan Dünya, gençlerin listesinde güvenlik, zenginlik, ilerleme, reform'dan önce geliyor.

Covid 19 ve işsizlik krizleri gibi krizlerin baskılarıyla gençlerin yaşam tarzlarını değiştirmeleri daha da öncelikli hale geliyor.

PS Lifestyle

Teşekkürler...